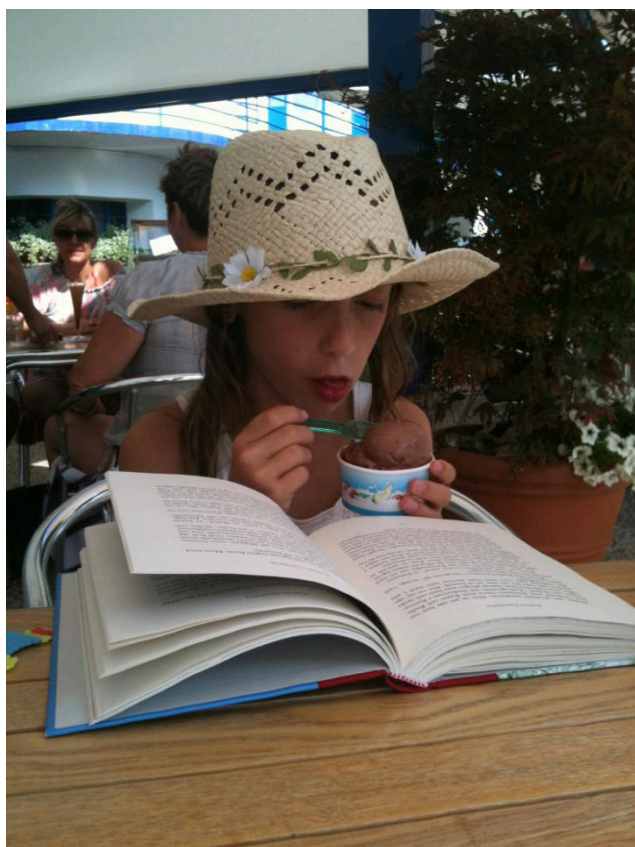

Sommarboken

Karin Eggert, barnbibliotekarie i Gamlestaden i Östra Göteborg och koordinatör för Sommarboken 2013

2011 kom Åse Hedemarks rapport *Barn berättar. En studie av 10-åringars syn på läsning och bibliotek* (Svensk Biblioteksförning). Barnen som deltog i undersökningen gav uttryck för att läsning i skolan upplevs som tråkig. Men det kom också fram att de tycker att det är roligt att prata om vad de läst. Denna rapport gav Eva Fred och Katarina Dorbell på Kultur i Väst inspiration för att hitta på konceptet Sommarboken.

Sommarboken innebär att deltagande bibliotek får tillgång till ett kampanjmaterial bestående av sommarbokslådor, vepor och fria loggor. I gengäld förbinder sig biblioteken att ha sommarboksfikor som ger barnen möjlighet att prata om böcker. Det har också funnits en sommarboksbwebb. Förra året prövade man för första gången med pilotbibliotek. I år deltog över 30 kommuner och 3000 boklådor har funnit sina barn.

Flickan på bilden heter Klara Sievers. Hon har deltagit i Sommarboken på Linnéstadens bibliotek i Göteborg. I sommar har hon fyllt på sin sommarbokslåda och läst ungefär femtio böcker. Här i Italien med en glass och *Bröderna Lejonhjärta*.

Jag har haft möjligheten att arbeta som koordinatör för Sommarboken i år. I tjänsten har jag haft möjlighet att hälsa på när en del bibliotek haft sina sommarboksfikor. Jag har mött kompetenta bibliotekarier och läshungriga barn. På de allra flesta bokfikor jag besökt har det varit mellan 12 och 27 barn. På ett bibliotek kom det inga barn, men det tror vi beror på att det var fredag klockan tolv den första riktigt soliga veckan. På Götene bibliotek hade man planerat sommarboksfikor varje vecka. En vecka var det lite tunt, men det kom alltid några barn. Av de rapporter jag fått och efter vad jag själv sett är det svårt definiera Sommarboken som något annat än en succé.

Det är så mycket som är bra med Sommarboken. Det gemensamma kampanjmaterial, som är mer konkurrenskraftigt än sådant som vi barnbibliotekarier brukar knäpa ihop själva, det färdiga konceptet, men också möjligheten för barnen att möta andra läsare. Att läsa är i dag inte ett lika självklart val som innan datorspelen fick inträde i barns liv. Därför måste man hitta på nya strategier för att få barn intresserade av läsning. Viktigast av allt är kanske att inte ha en strategi utan flera. Den gemenskap som sommarboksfikorna möjliggör tror jag definitivt är en bra strategi. I år kanske det mest varit redan intresserade som deltagit. Det är väl så de flesta rörelser startar; först några initierade som skapar en gemenskap som upplevs som attraktiv och därför drar till sig fler. Men redan i år har jag pratat med barn som fått ett större läsinträsse tack vare Sommarboken.

Sommarboken ger också en möjlighet för bibliotekarierna att spetsa sin kompetens, att verka själva utan krav eller tidigare specifikationer från skolan. En viktig tanke i Sommarboken är att man skall utveckla genom att utvärdera. I Amira Sofie Sandins *Barnbibliotek och lässtimulans* (2011) är slutsatsen att folkbibliotekens utvärderingar av sina lässtimulerande projekt mest fokuserar på vad som gått bra. Men för den progressiva utveckling som nu krävs behöver man också våga analysera vad som inte fungerar. Tanken är att Sommarboken skall utvecklas av utvärderingarna och få barnbibliotekarierna att våga se det negativa i ett nytt sken, som något utvecklingsbart.

Vad jag mött på mina besök på sommarboksfikor är kompetenta barnbibliotekarier som alla tänkt själva och byggt

upp egna modeller för sommarboksfigor efter sin egen specifika lokalkännedom. Men det ställer också många frågor. Hur kommer det sig att all denna fantastiska kompetens som barnbibliotekarierna har ständigt kommer i skymundan? Att kompetensen finns tror jag beror på att barnbibliotekarieyrket är ett drömyrke för många och att det krävs en del för att få jobb. Att vi kommer i skymundan kanske beror på att vi arbetar som skolans lakejer, får vänja oss vid att arbeta under deras krav. I östra Göteborg där jag jobbar till vardags står det med i bibliotekens mål att vi skall hjälpa skolorna att uppnå skolresultat. Med tanke på att det numera även är lag på skolbibliotek så tycker jag snarare att vi på folkbiblioteken borde vara friare att nå läsare utanför skolan genom att locka.

Det är inget fel med de strategier som skolan har för att höja läskunnigheten. Men eftersom läskunnigheten går ner så behövs det också andra strategier. Därför borde folkbiblioteken ha egna strategier, där läsning görs till något annat än en del av skolplanen och ger möjligheten att forma läsning till ett äventyr. Då ges barn inte bara möjligheten att upptäcka läsning som något lustfyllt utan bidrar även med gemenskap åt de som redan är läsintresserade.

Att våga forma barnbiblioteksverksamhet genom exklusivitet tror jag också är en väg. Genom att samarbeta med skolan så når man alla barn, men hur bra har det egentligen lyckats? Vad innebär det att lyckas med en barnverksamhet? Ibland kanske man måste våga misslyckas för att veta.

